Ѣашћа

ГЛАСИЛО ДРУШТВА ПРИЈАТЕЛЈА ГЛАГОЉИЦЕ

BAŠĆINA

GLASILO DRUŠTVA PRIJATELJA GLAGOLJICE

BROJ 9 KORIZMA - USKRS 2006.

ГОДИНА - ОДРЖАВАЊЕ ШЕСТОГ ЈУБИЛЕЈА

KAZALO

Riječ predsjednice Društva i urednika Bašćine *3*
fra Izak Špralja
Pristup glagoljaškom glazbenom programu *4*
Anton Tamarut
Slika Božja *6*
Označi me poljupcem *6*
Živim od Tvoje čežnje *6*
Matoš *7*
Antun Gustav Matoš
Hrastovački nokturno *7*
Notturno *8*
Nikola Šop
San magaradi *8*
Iz časoslova
Himan "Već sunce se porodilo" *9*
Anton Šuljić
Mnogo stanova *9*
Iz hrvatskoga prvotiska – Misala po zakonu rimskoga dvora 1483. ..... *10*
Bonaventura Duda
Klica budućeg klicanja 11
Molitve koje i danas molimo
Očenaš *12*
Iz časoslova
Himan "Vedri dane Uskrsnuća" *12*
Fran Mažuranić
Djetešce *13*
Poslovice i izreke
Poslovice *14*
Kineske izreka i priča
Sečuanski pas laje na sunce *14*
Iz knjige Ilije Dilbera
Više smijeha više zdravlja *15*
Iz Društva prijatelja glagoljice
Zahvala akademika Eduarda Hercigonje za čestitku DPG *16*
Čestitamo Mješovitom pjevačkom zboru "Bašćina" DPG 10. obljetnicu *17*
U spomen
Marko Orešković (1909.-2005.) *18*
Tribine i tečaji DPG u 2005. godini *19*

ISSN 1330-366X, Bašćina (Zagreb)
List je oslobođen plaćanja poreza na promet temeljem Mišljenja Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske od 25.siječnja 1994.
Izdavač: *Društvo prijatelja glagoljice* - Zagreb, Strossmayerov trg 4, Matica hrvatska
Uredništvo: *Vlatko Bilić, Josip Bratulić, Vladimir Ćepulić, Stjepan Damjanović, Eugen Divjak, Biserka Draganić, Mato Marčinko, Narcisa Potežica, Marijana Tomić, Darko Žubrinić*
Glavni i odgovorni urednik: *Vladimir Ćepulić* **Grafički urednik:** *Vlatko Bilić*
Fax. 01/ 6129-946
Rukopisi se ne vraćaju

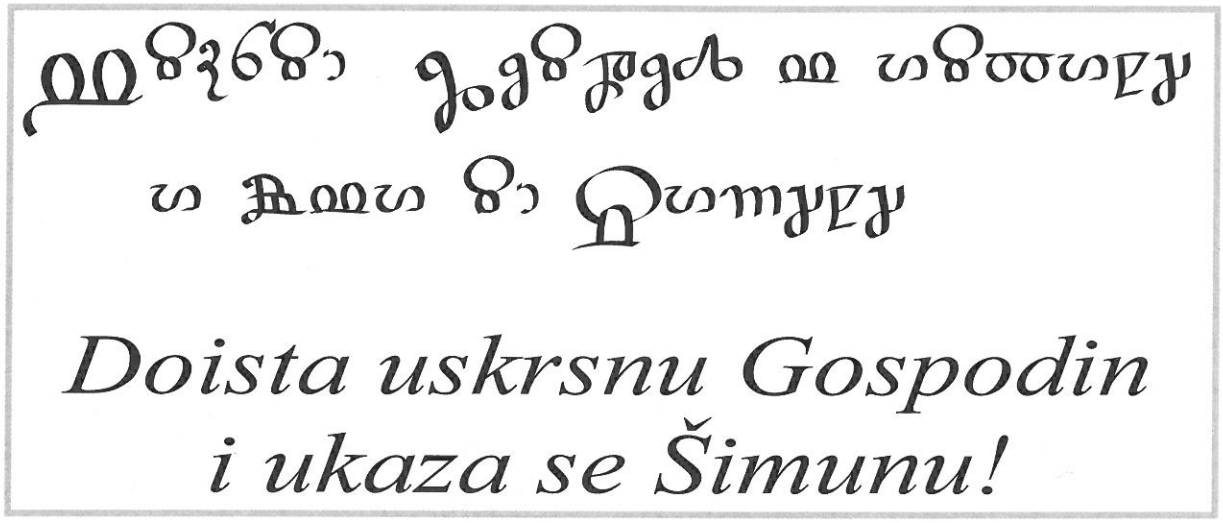

Cijenjeni čitatelji,
dragi članovi Društva prijatelja glagoljice!

Novi broj časopisa "Bašćina" opet je u Vašim rukama i beskrajno sam sretna da glasilo Društva prijatelja glagoljice i naš jedini list na glagoljici i o glagoljici "naprid gre".

Zahvaljujem svima koji su sudjelovali svojim prilozima.

Nedavno, 7. ožujka 2006., bila je održana izborna skupština Društva prijatelja glagoljice, pa su članovi DPG-ova Ravnateljstva (u četverogodišnjem razdoblju): Đurđa Arbutina, Stjepan Bahert, Vlatko Bilić, Biserka Draganić, Slobodan Mavar, Jasenka Polić Biliško i Narcisa Potežica. Kao predsjednica u novom mandatu zahvaljujem na povjerenju sa željom da se svojim dobrodošlim prijedlozima uključite u rad Društva prijatelja glagoljice kako bismo zajedno podijelili znanje i ljubav prema hrvatskoj baštini, a posebice glagoljici

ŽELIM VAM SRETNE USKRSNE BLAGDANE

Predsjednica Društva prijatelja glagoljice
Mr. sc. NARCISA POTEŽICA

Dragi čitatelji !

Pred Vama je deveti broj našega lista. Liturgijski tekstovi ovoga broja "Bašćine" povezani su s korizmenim i uskrsnim razdobljem. Glagoljaška tema je glazbena – u svezi s desetom obljetnicom Mješovitoga pjevačkoga zbora "Bašćina" Društva prijatelja glagoljice. Uz to, kao obično, donosimo kratke tekstove prepisane u glagoljicu te nekoliko stranica iz života našega Društva.

Želim Vam sretan Uskrs i ugodno druženje s glagoljicom

Vladimir Ćepulić, urednik

(i to isto glagoljicom:)

Ⱌⰵⰱⰻⰽⰰⰶ ⰿⰰⰶⰻⰽⰻⰽⰻⰽⰻⰽⰻⰽⰰⰶ !

Ⱒⰵⰱⰻⰽ ⰰⰱⰻⰽⰻⰽ ⰽⰻⰽ Ⱌⰵⰱⰰⰱⰻⰽⰻⰽ ⰸⰵⰱⰰⰽⰻⰽ ⰻⰽⰰⰶⰻⰽⰰⰶ Ⱌⰰⰶⰻⰽⰰⰶ. Ⱌⰰⰶⰻⰽⰻⰽⰰⰶⰵⰱⰵⰽⰰⰶ

fra Izak Špralja

Pristup glagoljaškom glazbenom programu

(prigodom 10. obljetnice djelovanja "BAŠĆINE" -mješovitoga pjevačkoga zbora Društva prijatelja glagoljice)

Glagoljaško pjevanje, kao i gregorijansko, liturgijsko je pjevanje Katoličke crkve zapadnog ili rimskog obreda. To pjevanje nastalo je iz hrvatskog crkvenoslavenskog jezika, a traje na starijem hrvatskom, šćavetu, i novom hrvatskom liturgijskom jeziku (liturgijske knjige poslije II. vatikanskog sabora). Slijed liturgijskih knjiga moguće je pratiti, ali ne i slijed pjevanja, jer glagoljaško pjevanje do našega vremena nisu prenosile velike redovničke i kaptolske zajednice pjevača, nego njihovi nasljednici, crkveni pjevači koji su djelovali u manjim i malim župskim zajednicama.

Glagoljaško pjevanje sustavnije je bilježeno tek u drugoj polovici 20. st. Mali dio liturgijskih skladbi je zabilježen u izvornom obliku najstarijeg hrvatskog liturgijskog jezika, na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku, dio skladbi je zabilježen na novijem hrvatskom liturgijskom jeziku, šćavetu, a možda i najveći dio glagoljaškog pjevanja zabilježen je na suvremenom hrvatskom liturgijskom jeziku, jeziku liturgijskih knjiga nastalih poslije II. vatikanskog sabora.

S obzirom na skladateljska nastojanja hrvatskih skladatelja treba imati u vidu sljedeće. Orguljaši (skladatelji) su djelovali u većim središtima i skladali za potrebe liturgijskih slavlja središta gdje su djelovali. A kako je bilo malo većih glagoljaških središta, nastao je relativno maleni broj mîsa (samo stalni dijelovi) na crkvenoslavenski liturgijski tekst. Tek u novije vrijeme skladatelji su skladali motete (npr. K. Odak: *Raduj se, Marije,* darovna pjesma, A. Vidaković: *Zašćiti, Gospodi,* darovna pjesma i sl.).

Treba, dakako, imati u vidu da liturgijska glazba kao umjetničko djelo živi samo kao dio dotičnog liturgijskoga čina. Prvo otuđenje se dogodi kad se liturgijska glazba izvodi na glazbenim priredbama. Nakon ovog prvog, događaju se i različita druga otuđenja koja se, s obzirom na glagoljaško pjevanje i djelovanje pjevačkog zbora "Bašćina" ovdje žele protumačiti. Nameće se, dakle, pitanje jezika, glazbenih oblika, glazbene obradbe, izvoditelja i sl.

S obzirom na *pitanje jezika* najprikladnijim se činilo upotrebljavati izvorni oblik jezika na kojem su nastajale liturgijske glazbene jedinice. To znači: služiti se tekstovima Rimskog misala za stalne i promjenjive dijelove mise, a za psalme tekstovima raznih izdanja Časoslova, u čemu su, kad je bilo potrebno, pomagali znanstvenici Staroslavenskog instituta u Zagrebu. Tekstovi i napjevi himničkih oblika uzimani su prema izvornicima (*Evanđelistar, Cithara octochorda*).

Tekstovi Misala i Časoslova ponuđeni su suvremenim hrvatskim skladateljima koji su kroz minulih 10 godina stvorili i darovali mješovitom pjevačkom zboru "Bašćina" veći broj velikih glazbenih djela. Nastale tri mise (*I. i II. staroslavenska misa* Anđelka Klobučara, počasnog člana Društva prijatelja glagoljice, *Misa "Slava va višnjih Bogu"* za mješoviti zbor a capella Adalberta Markovića) i desetak moteta spomenutih i drugih hrvatskih skladatelja suvremeni su prinos hrvatskoj glazbenoj baštini na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku.

Glazbeni oblici su, dakako, kao i *napjevi,* sačuvani u izvornom obličju s time da su u nekim slučajevima spojena dva glazbena oblika od kojih je tako nastao oblik *a – b – a* (npr: antifoni *Vsa lěpa jesi*, koju je zapisao Edi Ricov u Novalji, nadodana su – s napjevom za psalme iz istog mjesta -

dva stiha iz hvalospjeva Bl. Dj. Marije: *Jako stvori mni veličija* ...i tako je nastao glazbeni oblik: *a – Vsa lěpa jesi, b – Jako stvori, a- Vsa lěpa jesi*). Na sličan način se smatralo prikladnim ne pjevati svih 9 (3 *Gospodi,* 3 *Hrste,* 3 *Gospodi*) peteroglasnih zaziva (uvodni obredi na misi), kako ih je zapisao J. Bezić u Sukošanu, nego samo tri: prvi *Gospodi,* prvi *Hrste* i zadnji *Gospodi.*

Glazbena obradba spada u osjetljivija glazbena pitanja. Kad je pitanje većih glazbenih oblika, npr. *Věruju,* zadarski napjev koji ima 16 glazbenih stihova, moguće je istaći izvorni napjev u svakom pjevačkom glasu, isto tako i izvorno dvoglasje, a moguće je (na više ili manje prikladan način) obogatiti napjev četveroglasjem oblikovanim na način proširenja izvorne tonalnosti. U kraćim glazbenim oblicima harmonijsko uobličenje stvara glazbeno bogatstvo, a ostaje pitanje do koje mjere je primjereno samom napjevu. Moglo bi se zaključiti da su takva udaljavanja od izvornika posljedica nekadašnjih i sadašnjih izvodilačkih nastojanja: kao što je nedostižno danas doslovno oponašati velike muške zborove samostanskih i kaptolskih zajednica kojima su se – kao molitvena skupina - pridruživali vjernici, tako je nedostižno tražiti zvukovno rješenje koje bi na najprikladniji način stvorilo sliku izvornog molitvenog nadahnuća; no u takvu se traženju (liturgijska) glazba i nalazi

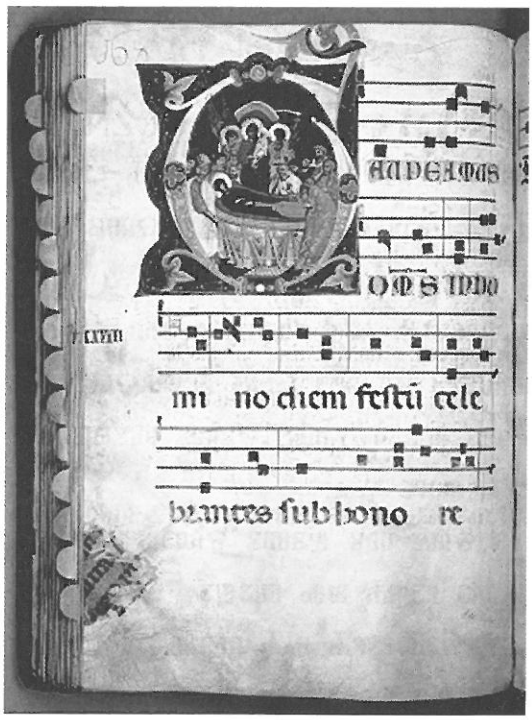

Anton Tamarut

SLIKA BOŽJA

ᒣᘐᒥᘓ, ᙮᙮᙮ᘐᘓ ᘓᘐᘓ ᘓᒥᘓᘓᘐᘓ
ᑫᘐ᙮ᘐᘓ ᙮ᘐ ᙮ᘐᘐᘓᘓᘐᘓ
ᑫᘓ ᘓᘐᘐ᙮᙮᙮᙮᙮
ᘓᘐᘓ ᙮ᘐᘐᘓᘓᘐ
ᑫᘐ᙮ᘐᘓ ᙮ᘐ ᘐᒣᘓᘓᘓᘓᘓᘓᘓ ᑫᘐ ᘓᘓᘓᘓ
᙮᙮᙮᙮᙮

MATOŠ

ⲙⲁⲧⲟⲩⲁ ⲉⲛ ⲡⲟⲩⲃⲉⲉⲣ ⲡⲃⲉⲣⲥⲉⲛⲃⲉⲣⲉ ⲟⲩⲉⲛⲛⲁⲣ
ⲥⲓⲟⲩⲁⲛⲉ ⲙⲉ ⲡⲉ ⲅⲁⲛⲁⲁⲉ ⲡⲉⲣⲛⲉⲣⲛⲉ ⲛⲃⲣⲉⲣⲛⲉ
ⲉⲃⲓⲛⲁ ⲱⲟⲩ ⲣⲁ ⲉⲛⲥⲓⲉ ⲣⲉⲣⲏⲓ ⲉⲣⲱⲟⲩⲁ ⲣⲉⲱⲟⲩⲁ
ⲝⲉⲙⲓ ⲥⲉ ⲉⲣⲁⲝⲓ ⲡⲛⲛⲁⲟⲩⲉⲣ ⲝⲉⲱⲱⲓⲣⲏⲓ ⲉⲙⲃⲛⲛⲁ
ⲑⲁⲣⲁⲙ ⲙⲁ ⲏⲓ ⲉⲁⲣⲁⲏⲁⲣⲁⲉ ⲉ ⲃⲉⲉⲛⲛⲣⲉⲣⲏⲓ ⲙⲁⲣⲓ
ⲡⲁ ⲉⲓ ⲣⲁⲙⲁⲁⲙ ⲙⲁ ⲱⲓ ⲉⲁⲛⲃⲣⲡⲛⲛⲏⲓⲣ ⲃⲉⲉⲙ
ⲉ ⲣⲁⲙⲁⲁⲛⲏⲓ ⲉⲁ ⲉⲙⲙⲉⲏⲓ ⲅⲉⲉⲃⲣⲏⲉⲅⲁⲃⲁⲙⲁⲉⲛⲓ ⲛⲛⲉⲉⲡⲓ
ⲉⲛⲛⲉⲙⲙⲁⲁⲙⲉ ⲉⲙⲙⲉⲏⲓ ⲥⲓⲛⲛⲁⲣ

(Iz zbirke Anton Tamarut, *Sjemenke svjetlosti*, DHK, Rijeka 2004.)

Antun Gustav Matoš

HRASTOVAČKI NOKTURNO

ⲛⲁⲣⲏⲣ ⲙⲁ ⲡⲉⲝⲟⲩⲉⲡ, ⲟⲉⲃ ⲙⲁⲃⲁⲅⲁ ⲟⲁⲙⲟⲉ,
ⲉⲟⲙⲃⲟ ⲉ ⲥⲓⲟⲩⲉⲛ - ⲟⲟⲉ ⲏⲣⲉ ⲉⲉⲣⲓⲉⲛ ⲟⲟⲙⲙⲉⲏⲣ.
ⲉⲟⲙⲃⲉⲙⲙⲉⲙⲉ ⲉⲉⲃ ⲟⲉⲓⲣⲉ ⲉⲟⲙⲉⲙⲙⲏⲣⲛⲉ ⲑⲙⲙⲁⲙⲟⲉ
ⲡⲃⲁⲁⲟⲉ, ⲉⲟⲙⲉⲙⲙⲏⲣⲛⲁ - ⲟⲟⲉ ⲏⲣⲉ ⲥⲓⲟⲩⲉⲛ ⲟⲉⲏⲣ!
ⲙⲙⲉⲱ ⲏⲣⲉ ⲑⲉⲉⲃⲁⲏⲣⲁ, ⲁ ⲃ ⲣⲉⲟⲙⲃⲉⲟ ⲉⲡⲙⲁⲟⲟⲉ,
ⲡⲉ ⲗⲁⲉⲙⲙⲉ ⲟⲉ ⲗⲁⲉⲣⲣⲛⲁ ⲟⲉⲉⲉⲙⲙⲉⲉⲗⲁ ⲝⲃⲣⲉ ⲃⲉⲏⲣ,
ⲛⲉⲛⲛⲉⲟⲙⲉⲉⲝⲉⲛ ⲙⲙⲉⲱ ⲛⲃⲉⲉⲝⲉ ⲑⲁⲁ ⲙⲙⲃⲁⲁⲟⲉ:
ⲗⲁⲁⲏⲣⲝⲉ ⲉⲟⲙⲉⲙⲙⲏⲣⲝⲉⲛ, ⲗⲁⲁⲏⲣⲝⲉ ⲡⲉⲣⲛⲉⲛ ⲟⲉⲏⲣ!

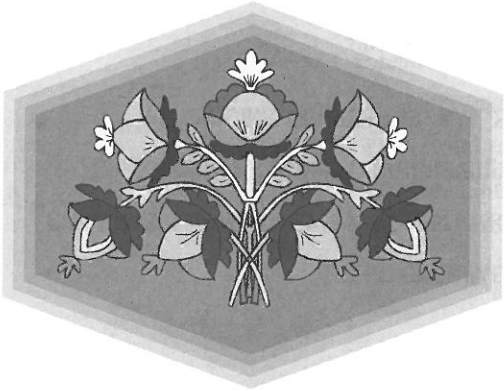

NOTTURNO

ⲡⲙⲏⲥⲣⲏ ⲣⲁⲩ; ⲁ ⲉⲓⲙⲁ ⲙⲏⲛⲟⲓⲙ; ⲛⲏⲉⲏⲣ
ⲩⲁⲛ ⲍⲙ ⲣⲓⲙⲁⲣⲙⲁⲃ;
ⲙⲡⲣⲙⲏⲟ ⲅⲟⲟⲃⲩⲏ - ⲙⲃⲃⲃⲉ ⲃⲛ ⲃ ⲉⲙⲃⲏⲉⲏⲣ
ⲉⲙⲏⲟⲃ ⲙⲏⲛⲣⲣⲃ ⲙⲃⲃ.

ⲉⲃⲙⲣⲃ ⲅⲟⲟⲃⲥⲏⲛ ⲉⲃⲙⲣⲁ ⲅⲟⲟⲃⲥⲉⲃ, ⲃⲉⲏⲣ
ⲛⲏⲁ ⲉⲃⲓⲁⲥⲃⲓⲣ ⲟⲟⲃⲃ;
ⲙⲓⲁⲩⲛⲓ ⲁⲥⲉ ⲉⲛⲙⲏⲙⲏⲙ ⲉⲓ ⲣⲏ ⲉⲏⲣ,
ⲉ ⲣⲓⲁⲥⲏ ⲃⲁⲉⲃ ⲙⲃⲃ.

ⲉ ⲙⲃⲛⲁⲁⲗ ⲙⲁⲃⲃⲣⲛⲣⲏ ⲥⲏⲙ
ⲥⲃⲃⲁⲛⲣⲃ ⲙⲁⲉⲙⲏⲣ ⲉⲏⲙ,
ⲥⲙⲏⲗⲏ ⲉⲟⲟⲃⲙⲙⲏⲁⲉⲙ ⲉⲃⲙⲃ ⲉⲏ ⲟⲟⲃⲉⲃⲣⲏ;

ⲛⲃⲁⲑ ⲉⲏⲙⲁⲩⲩⲁ, ⲙⲁⲛ,
ⲉⲟⲟⲓⲁ ⲛⲣⲓ ⲙⲃⲃⲟⲃ ⲗⲁⲁⲛ:
ⲙⲙⲓⲙⲃⲑⲗⲣⲃⲛⲁ ⲗⲁⲁⲙⲙⲏ ⲟⲟⲓⲩ ⲙⲏⲙⲙⲛⲣⲃⲣⲏ.

Nikola Šop

SAN MAGARADI

ⲃⲉⲁⲁⲉⲓ, ⲁ ⲁⲟⲟⲁⲙ ⲛⲏⲉⲣⲁⲙ ⲥⲏⲉⲁ ⲉⲏⲙⲏ
ⲁ ⲉⲟⲟⲓ ⲉⲙⲏⲛⲣⲓ ⲩⲓⲙⲁ ⲁⲩⲩ.
ⲁⲙⲏ ⲣⲃⲙⲣⲁⲉⲙⲃ ⲙⲃ ⲩⲓⲁ ⲉⲟⲟⲁ ⲙⲏⲗⲁⲏⲃⲏⲙⲏ
ⲥⲙⲏⲗⲁⲁ ⲑⲏⲏ ⲁⲗⲁⲁ ⲙⲁⲟⲟⲁⲩⲩⲃ.

ⲃ ⲛⲏⲙⲏ ⲁⲙⲏⲓⲁ, ⲁ ⲙⲏⲁⲥⲏ ⲙⲁⲁ ⲗⲙⲙⲁⲗⲁⲁ,
ⲙⲓⲟⲣⲁ ⲣⲛⲣⲃⲙⲏ ⲩⲓⲓ ⲃⲃⲥⲃ ⲙⲏ ⲛⲃⲁⲙⲙⲓ:
ⲛⲁ ⲛⲣⲓ ⲙⲏⲛⲣ ⲛⲁⲁⲗⲏ ⲉⲃ ⲑⲏⲏ ⲁⲗⲁⲁ
ⲙⲏⲃⲙⲙⲏⲁ ⲣⲏⲛⲣⲙⲏⲁⲙⲙⲓ.

ⲃ ⲉⲟⲟⲏⲛⲃ ⲩⲓⲓ ⲁⲉⲣⲁⲙⲙⲃ ⲁⲙⲓⲙⲙ,
ⲉⲏ ⲣⲏⲛⲣⲙⲙⲃⲙⲙⲃⲙⲙ ⲉⲣⲁⲙ ⲁ ⲙⲏⲁⲙⲃ:
ⲙⲏ ⲙⲙⲟⲟⲁⲃⲃ ⲙⲓⲛⲛⲏ ⲃⲁⲛⲛⲏ ⲛⲣⲁⲙ ⲙⲃⲙⲁⲁⲛⲣⲓ
ⲥⲏⲏ ⲣⲛⲣⲓⲁⲁⲟⲟⲓ ⲁⲙⲃ.

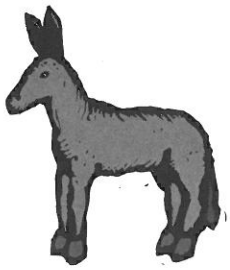

HIMAN

(Srijedom u Korizmi , iz Časoslova Naroda Božjega)

ⲙⲟⲩⲥ ⲉⲣⲉⲩⲓ ⲉⲩ ⲡⲁⲓⲁⲛⲟⲩⲧⲁ,
ⲡⲁⲛⲁⲧⲩⲧⲁ ⲉⲩ ⲡⲁⲣⲩⲟⲣⲁ:
ⲣ̀ ⲉⲙⲟⲩⲛⲣ̀ ⲛⲏⲣⲏⲉ, ⲓⲁⲧⲩ ⲣⲏⲁ,
ⲡⲓⲁⲧⲩⲧⲙⲁⲙ ⲛⲏⲏⲣ ⲣⲏⲛ ⲣⲩⲙⲁⲣⲁ!

ⲙⲁ ⲏⲣⲩⲟⲩⲓ ⲣⲏⲁ ⲁⲓⲣⲣ̀ⲟⲛⲏⲙⲁⲛⲏⲣ,
ⲛⲏ ⲉⲙⲁⲏⲣⲩ ⲓⲣⲣ̀ⲧⲣⲩ ⲣⲩ ⲓⲣⲣ̀ⲛⲩ,
ⲙⲁ ⲓⲙⲏⲥ ⲣⲏⲛ ⲁⲥⲁ ⲟⲏⲓⲛⲏⲙⲁⲡⲏⲣ,
ⲛⲏ ⲛⲏⲁⲙⲁⲥⲓ ⲉⲙⲙⲁⲛⲏⲣ ⲙⲩⲓⲣⲩ.

ⲥⲁⲉⲙⲁⲩⲥⲣ̀ ⲉⲓⲛⲏ ⲁⲙⲁⲥⲁⲥ ⲣⲏⲛ,
ⲉⲙⲁⲩ ⲣⲁⲉⲓⲛⲁ ⲙⲁⲓⲓⲣⲏⲣ ⲁⲛⲏ ⲣⲏⲣⲩⲥⲏ,
ⲣ̀ⲓⲛⲁⲩⲁⲥ ⲡⲁⲉⲙⲁⲙ, ⲙⲓⲓⲟⲟⲣⲁⲩⲥⲩⲣ̀
ⲡⲁⲙⲏⲙⲣⲁⲉⲙ ⲙⲁⲙⲏⲏ ⲣⲏⲛ.

ⲡⲏ ⲛⲏⲛⲏ ⲙⲁⲣⲩ ⲓⲁⲙⲏⲁ ⲛⲏⲣ,
ⲁ̀ ⲁⲡⲩⲙ ⲣⲁⲩⲥ ⲉⲩ ⲡⲁⲙⲓⲛⲏⲙⲁ,
ⲉⲙⲏⲙⲛⲁⲩⲥⲩ ⲉⲙⲁⲁⲙⲏ ⲡⲓⲩⲟⲓⲩⲙⲁⲁ
ⲙⲁ ⲙⲩⲓⲁⲩⲁⲥ ⲡⲁⲙⲏⲙ.

ⲉⲙⲏⲙ ⲉⲙⲏⲙⲁⲙ ⲁⲛⲩⲣ̀ ⲙⲁⲁⲥⲣⲩⲙⲣ̀
ⲁ̀ ⲏⲣⲩⲛⲁⲣⲩⲙⲣ̀ ⲉⲁⲣⲩⲣ̀ ⲙⲣ̀
ⲉⲏ ⲙⲁⲁⲥⲁⲣⲩⲙⲣ̀ⲏⲣⲩⲙ ⲡⲓⲩⲉⲁⲙⲩⲙⲁⲥⲙ
ⲁ̀ ⲉⲏⲛⲟ ⲁ̀ ⲙⲁⲁⲥⲣⲩⲉⲙ ⲥⲁⲙⲏⲛⲏⲙⲁⲛ.
ⲛⲏⲩ ⲙⲙⲩ ⲁⲙⲙⲟⲛⲁ ⲉⲙⲁⲣⲩⲁⲙⲏ ⲙⲩⲣⲩ ⲛⲣⲩ
ⲉⲛⲏⲛⲟⲛⲏⲣⲩⲣⲩ. ⲙⲩ ⲙⲙⲩ ⲁⲙⲙⲟⲛⲁ ⲁⲓⲛⲟⲛⲏⲙ,
ⲉⲛⲏⲙⲩ ⲏⲣⲩ ⲉⲙⲙⲁⲛⲏ ⲁⲣⲩⲁⲓⲛⲏ ⲙⲙⲩ ⲏⲣⲩ ⲙⲟⲩⲥ
ⲉⲛⲏⲓⲛⲏⲛⲏⲣⲩⲣⲩ. ⲙⲩ ⲙⲙⲩ ⲁⲙⲙⲟⲛⲁ ⲁⲃⲩⲛⲣⲁⲃⲏⲣⲩⲙ
ⲉⲛⲏⲙⲩ ⲏⲣⲩ ⲡⲩⲩⲙⲁⲙⲟⲙⲙⲓⲥⲏ ⲁⲣⲩⲁⲓⲛⲏ ⲙⲙⲩ ⲏⲣⲩ
ⲁⲙⲙⲏⲛⲟ ⲟⲏⲛ ⲙⲩ ⲁⲃⲩⲙⲟⲛⲁ. ⲙⲩ ⲙⲙⲩ ⲁⲙⲙⲟⲛⲏⲣⲩ
ⲡⲁⲛⲣⲩ ⲛⲩⲁⲙⲙⲁ, ⲁⲉⲙⲏⲉⲣⲩ ⲣⲩⲟⲏⲛⲙⲁⲙⲙⲩⲥⲩⲣⲁ, ⲙⲙⲩ
ⲉⲩ ⲁⲡⲩⲙⲙⲏⲣⲏ, ⲁⲙⲏⲉⲙⲁ ⲁ̀ ⲁⲣⲩⲥⲁⲉⲙⲁ - ⲙⲩ
ⲏⲣⲩ ⲉⲏⲛⲩ ⲟⲣⲏⲛ ⲙⲏ ⲏⲣⲁⲙ ⲛⲁⲛⲏⲙⲁ ⲛⲏⲉⲙⲁ
ⲙⲏⲁ ⲛⲁⲛⲩ ⲥⲁⲉⲙⲁⲁⲥⲩⲩ ⲙⲏⲁⲛⲏ ⲣⲏ ⲣⲩⲓⲩⲉⲙⲁⲛⲏ.
ⲙⲏ ⲣⲁⲏⲣⲩ ⲙⲏⲛⲩ, ⲟⲏⲛⲏ ⲓⲁⲁ ⲛⲁ ⲛⲩⲩⲛⲁⲁ
«ⲁⲙⲏⲩⲛ ⲡⲁⲁⲡⲁⲛⲏⲙⲁⲁⲙⲁ ⲙⲏⲛⲏ ⲛⲁⲉⲙⲁ»?

ⲙⲟⲩⲥ ⲉⲣⲉⲩⲓ ⲉⲩ ⲡⲁⲁⲁⲛⲟⲩⲧⲁ,
ⲡⲁⲛⲁⲧⲩⲧⲁ ⲉⲩ ⲡⲁⲣⲩⲟⲣⲁ:
ⲣ̀ ⲉⲙⲟⲩⲛⲣ̀ ⲛⲏⲣⲏⲉ, ⲓⲁⲧⲩ ⲣⲏⲁ,
ⲡⲁⲁⲧⲩⲧⲙⲁⲙ ⲛⲏⲏⲣ ⲣⲏⲛ ⲣⲩⲙⲁⲣⲁ!

ⲙⲁ ⲏⲣⲩⲟⲩⲓ ⲣⲏⲁ ⲁⲓⲣⲣ̀ⲟⲛⲏⲙⲁⲛⲏⲣ,
ⲛⲏ ⲉⲙⲁⲏⲣⲩ ⲓⲣⲣ̀ⲧⲣⲩ ⲣⲩ ⲓⲣⲣ̀ⲛⲩ,
ⲙⲁ ⲓⲙⲏⲥ ⲣⲏⲛ ⲁⲥⲁ ⲟⲏⲓⲛⲏⲙⲁⲡⲏⲣ,
ⲛⲏ ⲛⲏⲁⲙⲁⲥⲓ ⲉⲙⲙⲁⲛⲏⲣ ⲙⲩⲓⲣⲩ.

ⲉⲙⲏⲙ ⲉⲙⲏⲙⲁⲙ ⲁⲛⲩⲣ̀ ⲙⲁⲁⲥⲣⲩⲙⲣ̀
ⲁ̀ ⲏⲣⲩⲛⲁⲣⲩⲙⲣ̀ ⲉⲁⲣⲩⲣ̀ ⲙⲣ̀
ⲉⲏ ⲙⲁⲁⲥⲁⲣⲩⲙⲣ̀ⲏⲣⲩⲙ ⲡⲓⲩⲉⲁⲙⲩⲙⲁⲥⲙ
ⲁ̀ ⲉⲏⲛⲟ ⲁ̀ ⲙⲁⲁⲥⲣⲩⲉⲙ ⲥⲁⲙⲏⲛⲏⲙⲁⲛ.
ⲏⲙⲩⲣ.

Anton Šuljić

MNOGO STANOVA

Kada sam, zabrinut za dom i stan, čuo Tvoju riječ o Očevoj kući, o mnogim stanovima i osiguranom mjestu, nisam napustio svoje poslove, ali sam radio spokojnije i predanije. To što ovdje gradim, samo je slika onoga što je već sagrađeno. To što ovdje uređujem samo je predodžba onoga što je Otac za me uredio. To što ovdje pođe krivo, ostane nezavršeno, što se uprlja, umasti i onečisti – to je samo znak da još moram rasti do mjere čistoće Doma na nebesima. Da nije tako, zar bi mi rekao «Idem pripraviti vam mjesto?»

Iz knjige Anton Šuljić, *Vjerovati radosti, Poetske liturgijske meditacije*, Hrvatski institut za liturgijski pastoral, Zadar, 1997.

Hrvatski prvotisak – Misal po zakonu rimskoga dvora, 1483.,
IZ EVANĐELJA PO SV. MATEJU, Mt 21, 1-9

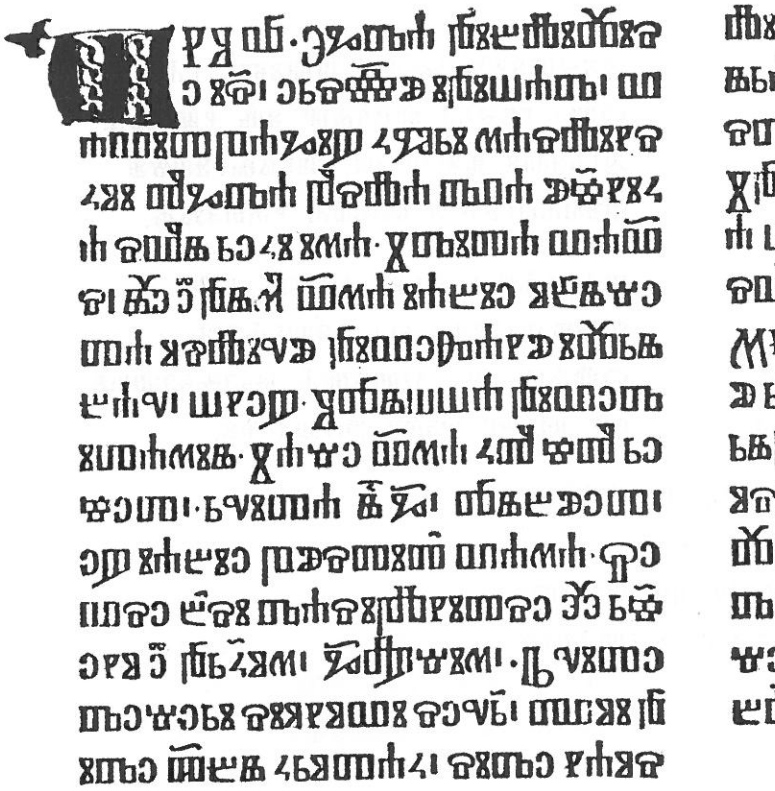

Mesijanski ulazak u Jeruzalem

Kad se približiše Jeruzalemu i stigoše u okolicu Betfage na Maslinskoj gori, Isus posla dvojicu učenika i reče im: «Idite u selo što je pred vama! Tu ćete odmah naći privezanu magaricu i s njom magare. Odvežite je te mi ih dovedite! Počne li vam tko što govoriti, recite mu: 'Gospodinu trebaju', i odmah će ih pustiti.»

To se dogodilo da se ispuni proročka riječ: 'Recite kćeri sionskoj: Evo, kralj tvoj dolazi k tebi, ponizan i jaše na magarici i na magaretu – tovarčiću.' Učenici odoše i učiniše kako im je Isus naredio. Dovedoše magaricu i magare te staviše na njih svoje haljine i Isus sjede na njih. Mnogi ljudi razastriješe svoje haljine po putu, dok su drugi trgali grane sa stabala te ih prostirali putem. A narod što je išao i pred njim i za njim klicaše: «Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na nebu!»

Tumač nekih manje znanih riječi (ě =ѣ= i;e;je;ije):
jegda – kada; *prišad* – došavši; *va Vitpagiju* – u Betfagiju, okolicu Betfage; *reki ima* – rekavši im; *idita* –idite (dvojina); *va vas* – u selo; *jaže* – koja; *prěmo vama*– pred vama; *abije* – odmah; *obrećeta* – naći ćete (dvojina); *oslicu* – magaricu; *žrěbac* – magare; *š neju* – s njom; *otrěšša* – odvezavši; *privedita* – dovedite; *ja* – ih ; *ašće* – ako; *kto* - tko; *rečet* – reče; *rcita* – recite; *jako* – da; *Gospod trěbujet jeju*- Gospodin ih treba; *abije* – odmah; *pustit vama*- će vam pustiti; *se* – ovo; *vse* – sve; *bisi* – dogodilo se; *isplnit* – ispuni; *ježe* – (ono) što; *prorokom glagoljućim* – od proroka koji kaže; *dećeri sionovi* – kćeri sionskoj; *se* –evo; *cěsar* – kralj; *pride* – dolazi; *side* – sjedeći; *sině jaramniči* – tovarčiću (sinu ujarmljene životinje) ; *šadša že* - (a) otišavši; *učenika stvorista* – učenici učiniše; *jakože* – kako; *,privesta* – dovedoše; *na na* – na njih; *rizi* – odjeću; *vsadiše* – postaviše; *jego* – njega; *vrhu ih* – na njih; *mnozi že* – (a) mnogi; *narodi* – ljudi; *po puti* – po putu; *druzi* – drugi; *větvije* – granje; *ot drěv* – od stabala; *prěd iduće* - koji su išli sprijeda; *iže v slěd jego iděhu* – koji su išli za njim; *vapijahu* – klicahu; *iže pride v ime* – koji dolazi u ime;

Razmišljanja uz evanđelje:

KLICA BUDUĆEG KLICANJA

Isus nije ušao u Jeruzalem na konju nego na magaretu. Konj je u staro vrijeme bio, rekli bismo, «ratni materijal».Zavojevači su na konju ujašili u osvojeni grad. I sam taj način ulaska – na magaretu –označuje krotkost Isusovu. On nije nasilnik. Silan je, ali nije siledžija. I k nama - danas, ove pashe – želi doći pozvan, s ljubavlju dočekan i primljen. Zaboravimo ovaj čas da će ona ista svjetina što ga danas slavi na Veliki petak izvikivati njegovu smrt. Pridružimo se danas hosanantima s namjerom da ostanemo pristalice, privrženici, odani podanici. Neka se već danas na svečanom ophodu začne klica klicanja naše uskrsne radosti. U svakoj misi ponavljamo ovaj cvjetnički poklik: «Blagoslovljen Onaj koji dolazi!» Blagoslovljeni oni koji ga prime i primaju.

Dođi ,Gospodine, i ostani! U našem gradu, u našoj domovini, u našoj župi, u našoj obitelji. I u mom srcu, u meni, u svakom mom času i svakom mom činu.

Bonaventura Duda
(iz knjige «SIJAČ JE SIN ČOVJEČJI» , str. 102-103)

MOLITVE KOJE I DANAS MOLIMO

Očenaš

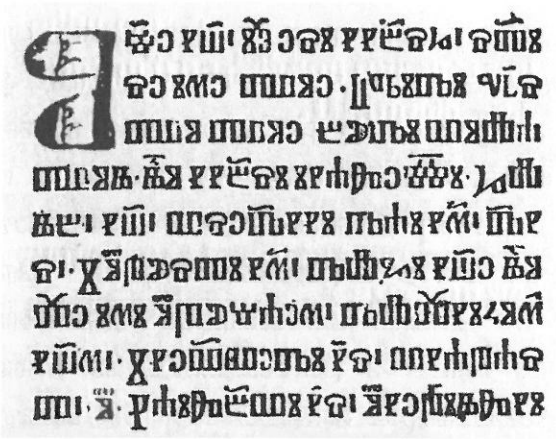

Otče naš iže jesi na nebesih
sveti se ime tvoje. Pridi
cesarstvo tvoje, budi vola
tvoja, jako na nebesi i na zemli.
Hlib naš vsedanni daj nam danas.
I otpusti nam dlgi naše jakože
i mi otpušćajem dlžnikom
našim. I ne vavedi nas v napast.
Na izbavi nas ot neprijazni.

HIMAN

(Jutarnja, ponedjeljkom u Vazmenom vremenu,
iz Časoslova Naroda Božjega)

ⰰⰰⰻⰾⰽⰹ ⰾⰽⰽⰻⰻ ⰿⰲⰻⰽⰲⰻⰿⰿⰿⰽ,
ⰻⰽ ⰰⰰⰻⰲⰻⰾⰾⰽⰻⰻ ⰲⰰⰰⰻⰾⰿ ⰲⰰⰰⰹⰽⰻⰻⰾⰿ!
ⰸⰲⰰⰰ ⰿⰲⰾⰾⰽⰻⰲⰻⰸⰽ ⰾⰽⰽⰻⰽⰽⰻ ⰲⰰⰾⰲⰽ
ⰿⰰⰲⰹⰽⰻⰻⰸⰰⰻ ⰲⰰⰰⰹⰽⰻⰻⰾⰽ ⰿⰹⰹⰾⰽⰽⰰⰰⰲⰿⰰⰽ.

ⰾⰾⰰⰰⰲⰽⰻⰻ ⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰻⰲ ⰿⰲⰻⰽⰲⰻⰻⰿⰿⰿⰻ
ⰾⰾⰲⰿⰽⰻⰻⰾⰽⰻⰿⰹⰹⰻ, ⰸⰲⰽⰾⰾⰽⰽⰻ ⰸⰲⰹⰲⰾⰾⰻ,
ⰾⰽⰽⰲⰹⰽⰰⰰⰽ ⰲⰽⰽ ⰾⰾⰲⰸⰽⰽⰽⰽⰻⰿⰿⰿⰽ ⰿⰲⰹⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰿⰿⰿⰽ,
ⰿⰻⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰲⰽⰽⰰⰰⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰿⰿⰿⰽ ⰾⰾⰰⰰⰿⰿⰿⰽ.

ⰿⰿⰰⰰⰽⰽⰻⰻ ⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰻⰿ ⰿⰲⰻⰽⰲⰻⰻⰿⰿⰿⰻ
ⰾⰾⰰⰰⰽⰽⰻⰻⰾⰽⰻⰿⰹⰹⰻ, ⰸⰲⰽⰾⰾⰽⰽⰻⰽⰽ ⰸⰲⰹⰲⰾⰾⰻ,
ⰾⰽⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰽⰽⰽⰽ ⰾⰾⰰⰰⰸⰽⰽⰽⰽⰻⰿⰿⰿⰽ ⰸⰲⰹⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰿⰿⰿⰽ,
ⰿⰿⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰾⰾⰰⰰⰿⰿⰿⰽ ⰿⰿⰰⰰⰿⰿⰿⰽ.

ⰽⰻⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰿⰿⰿⰽ ⰲⰻ ⰲⰰⰰⰻⰿⰿⰿⰽ ⰾⰽⰽⰰⰰⰻ
ⰾⰽⰽⰿⰿⰽⰽⰲⰽⰽⰾⰽⰻⰿⰿⰿⰽ ⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰽⰽⰿⰿⰿⰻⰲⰽⰽⰽⰽⰻ:
ⰲⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰻⰿⰿⰿⰽ ⰲⰰⰰⰸⰽⰽⰽⰽ ⰲ ⰸⰽⰽⰿⰿⰿⰽ
ⰲⰲ ⰰⰰⰻⰲⰻⰿⰿⰿⰽ ⰰⰰⰸⰽⰾⰽ ⰰⰰⰽⰽⰻⰿⰿⰿⰻⰸ.

ⰿⰿⰽⰽⰽⰽⰻⰻ ⰿⰿⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰸⰲⰹⰲⰾⰾⰽⰽⰰⰰⰿⰿⰿⰻ:
ⰾⰾⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰾⰾⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ ⰾⰾⰽⰽⰽⰽⰰⰰⰽ

Fran Mažuranić

DJETEŠCE

ⲑⲟⲏⲗⲟⲩⲥⲉⲗⲁ ⲉⲟⲟⲩⲏⲣⲉⲩ, ⲏ ⲉⲛⲛⲏⲓⲩⲩⲁⲗⲁ - ⲗⲙⲉⲥⲉⲩⲩⲁ.

ⲛⲛ. ⲗⲁ.

ⲗⲏⲟⲟ ⲉⲏⲟⲛ ⲉⲉ ⲣⲉⲥⲉⲉ ⲉⲉ ⲗⲁⲉⲉⲉⲏⲓⲏⲉ ⲉⲟⲟⲉⲛⲛⲁⲩ, ⲣⲩⲁ ⲉⲏⲟⲛ ⲑⲟⲏⲛⲛⲏⲟⲣⲉⲣ ⲉ ⲣⲉⲩⲗⲁⲉⲟⲛ ⲁ ⲉⲏ ⲉⲛⲛⲁⲓⲟⲟⲛ.

ⲉⲛⲛⲏⲗⲩ ⲟⲓⲓⲉⲉⲟⲟⲛⲛⲛⲛ ⲉⲏⲟⲛ ⲟⲓⲓⲑⲟⲩⲁ ⲁ ⲛⲓⲓⲉⲑⲟⲩⲓⲓⲏⲩ, ⲑⲟⲏⲟⲟⲩ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲩⲑⲟ ⲛⲛⲩⲓⲓⲓⲣⲉ ⲣⲩⲟⲟⲩ ⲩⲑⲟⲟⲛⲏⲑⲟⲩ.

ⲣⲩⲟⲟⲩ ⲉⲉ ⲛⲛⲩⲓⲓⲓⲣⲩ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲩⲟⲛⲏⲩ ⲟⲓⲓⲉⲉⲟⲟⲛⲛⲏ. ⲉ ⲗⲁⲉⲉⲉⲏⲓⲩ ⲉⲉ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲓⲏⲑⲟⲉⲉⲟⲛⲩⲩ, ⲏ ⲛⲩⲟⲟⲛⲏⲉⲣⲩⲗⲩ, - ⲏⲗⲩ ⲁ ⲑⲟⲣⲏⲟⲓⲉ ⲱⲟⲟⲩⲑⲟⲣⲉ ⲣⲓⲓⲟⲏⲏⲉⲩ, - ⲣⲩⲉⲉ ⲟⲟ ⲉⲛⲛⲩⲓⲓⲣⲩⲟⲟ ⲟⲓⲓⲉⲉⲟⲟⲛⲛⲛⲛ ⲟⲓⲩⲉⲏⲟⲣⲩⲛⲛⲛⲛⲏⲟⲟ, ⲓⲓⲣⲉⲓ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲩⲟⲛⲏⲩ ⲣⲩⲛⲛⲏⲗⲏ.

ⲣⲩⲟⲟⲩ ⲉⲟⲟⲉⲉⲟⲟⲣⲩ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲩⲑⲟⲟⲛⲏⲑⲟⲩ, ⲓⲓⲣⲉⲓ ⲓⲓⲣⲉ ⲣⲩⲟⲟⲛⲏ ⲑⲟⲩⲟⲛⲏ ⲟⲟⲉ ⲉⲟⲟⲩ ⲉⲉ ⲟⲓⲛⲛⲩⲓⲓⲩⲟⲟⲉⲉ ⲓⲓⲩⲉⲏⲟⲣⲩⲩⲛⲛⲛⲛⲏⲟⲩ.

ⲟⲟⲏⲗⲩ ⲉⲉ ⲟⲓⲩⲗⲁⲉⲟⲛ ⲟⲓⲓ ⲉⲉ ⲱⲉⲟⲟⲩⲩⲓⲩ ⲟⲓⲓⲩⲓⲓⲉⲉⲩⲩⲁⲗⲁ ⲣⲏ ⲉⲉⲟⲟⲩⲩⲓⲩ ⲣⲩ ⲟⲟⲩⲗⲁⲟⲟⲏⲩ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ. ⲱⲉⲟⲟⲩⲩⲓⲩ ⲟⲓⲓⲉⲉⲟⲟⲩⲩⲓⲏ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲟⲟⲩⲟⲟⲩⲩ ⲱⲉⲟⲟⲛⲗⲁⲏ, ⲉⲉⲩⲟⲛ ⲩⲓⲓⲟⲟⲛⲉⲣ-ⲗⲏⲟⲟⲉ!

ⲟⲟⲓⲉⲉⲟⲟⲓⲓⲟⲟⲣⲉ ⲣⲉⲗⲉ ⲟⲟⲉⲱⲉⲓⲓⲩ ⲁⲑⲟⲏⲟⲣⲉⲁ ⲉⲟⲟⲉⲟⲟ ⲉⲉ ⲗⲁⲓⲏⲟ.

ⲉⲛⲟⲉ ⲟⲩ ⲉⲉ ⲣⲉⲗⲏⲗⲩ ⲱⲉⲟⲟⲣⲩ, ⲣⲉⲛⲟⲉ ⲟⲟⲩⲟⲟⲓⲓⲟⲉ.

ⲉⲟⲟⲏⲣⲉⲟⲟ. ⲉⲟⲟⲉⲉⲏⲟ. - ⲗⲓⲓⲉⲑⲟ ⲉⲟⲟⲟⲟⲉⲓⲓⲣ ⲟⲓⲓⲉⲑⲟⲩⲓ ⲱⲉⲉⲏⲣⲉⲟ ⲟⲏⲟⲟⲉ ⲟⲓⲓⲟⲟⲉⲉⲟⲩⲗⲩ ⲗⲟⲟⲓⲓ ⲟⲟⲟⲏⲱⲩ - -

ⲉⲉⲑⲟⲩ ⲟⲩ ⲣⲏⲟⲟⲓⲓⲓⲉⲉⲩ ⲣⲏ ⲉⲱⲩ, - ⲟⲟⲏ ⲣⲩⲉ ⲉⲏⲟⲛ ⲟⲟⲉⲩ ⲉⲏⲉⲉⲟⲟⲩⲩⲟ ⲟⲟⲏⲣⲩⲓⲓⲏⲟⲟⲩ, ⲟⲓⲓⲏ ⲁ ⲟⲓⲓⲩⲗⲩ ⲣⲏ ⲉⲉⲟⲟⲓⲓⲉⲉⲉ ⲩⲟⲛⲏ!

ⲉⲓⲓⲟⲩⲁ ⲉⲩ ⲉⲟⲟⲉⲉⲏⲣⲩ ⲟⲟⲟⲏⲓⲓⲟⲉⲉⲉⲟⲟⲩ, ⲉⲟⲟⲉⲉⲏⲣⲩ ⲟⲏⲏⲣⲗⲩ - - -

ⲗⲏⲟⲟ ⲉⲏⲟⲛ ⲉⲩ ⲟⲟⲓⲓⲏⲱⲏⲩ ⲉⲉ ⲟⲟⲉⲉⲓⲓⲣⲉⲉ, ⲑⲟⲣⲏⲟⲛ ⲟⲓⲓⲏ ⲟⲟ ⲉⲩ ⲉⲟⲟⲓⲓⲟⲟ ⲁ ⲣⲉⲉⲟⲟⲏⲣⲩ ⲁ ⲟⲟⲓⲓⲟⲟⲟⲩ ⲱⲁⲣⲩⲁ - ⲣⲩⲉⲁⲉ ⲟⲟⲓⲁⲣⲩ.

ⲉⲓⲓⲱⲏⲟⲛ ⲉⲩ, ⲟⲓⲓⲏ ⲉⲏⲟⲛ ⲉⲩ ⲟⲟⲩ ⲟⲟⲩⲱⲩⲓⲁ ⲁ ⲣⲉⲉⲟⲉⲉ ⲟⲉⲉⲟⲟⲩ, -- ⲉⲣⲏⲗⲩ ⲟⲉ ⲟⲓⲁⲟⲟⲟⲁⲩ, ⲗⲏⲗⲩ ⲣⲩⲉⲏⲟⲛ ⲉⲉ ⲟⲓⲓⲟⲟⲣⲩⲣⲩⲣⲉⲟⲟⲟⲟⲉⲉ...

POSLOVICE

ᏫᏕᏁᏍᏫᏙ ᏙᏔᏗᏘ ᏝᏚᏘᏏᏔ, ᏕᏙ' ᏫᏔ ᏘᏙᏕᏫᏬᏘ ᏥᏍᏍᏗᏔ.
ᏔᏙᏘ ᏫᏍ ᏙᏍᏙᏍ ᏝᏘᏚᏏᏕ ᏗᏔᏙᏕ, ᏙᏘ ᏫᏍ ᏝᏍᏔᏘ ᏝᏘᏚᏏᏕ ᏝᏍᏙᏕ.
ᏝᏔᏗᏔᏙᏔ ᏥᏔᏙᏕ ᏔᏝᏥ ᏘᏥᏔᏗᏍᏔ ᏙᏗᏘ ᏘᏕ ᏙᏔᏔᏔ.
ᏔᏗᏏᏙᏘᏫᏙ ᏫᏗᏍᏙᏙᏗᏕ, ᏕᏙ ᏙᏙᏚᏕᏙᏙ ᏝᏔᏗᏔᏙᏔᏔ.
ᏗᏏᏔᏙᏘᏫᏙ ᏬᏔ ᏘᏝᏔ ᏙᏕᏗᏘ ᏝᏕᏙᏔᏗᏘ, ᏝᏕᏙ ᏫᏬ ᏬᏔ ᏚᏔ ᏙᏕᏘᏙᏙᏔᏬᏕ ᏙᏏᏕᏙᏔᏔᏙᏕ.
ᏫᏔᏙᏬᏕ ᏘᏙᏕᏙᏙᏕ ᏘᏘᏏᏕᏙᏔᏔᏘᏔ, ᏏᏏᏘᏙᏬᏕ ᏘᏙᏕᏙᏙᏕ ᏝᏕᏙᏙᏘᏙᏘᏔᏘᏔ.
ᏗᏕᏙᏬ ᏫᏏᏘᏕ ᏘᏙᏕᏙᏏᏙᏔ, Ꮤ ᏏᏘᏘᏬᏕ ᏘᏙᏏᏙᏙᏔ.
ᏘᏚᏔᏝᏕᏙᏔ ᏘᏙᏬ ᏫᏙᏕᏏᏔᏬᏕ ᏔᏙᏔᏙᏙ ᏫᏘ ᏏᏗᏔ ᏝᏘᏙᏙᏙᏙᏔᏬᏕ.
ᏙᏗᏔᏘ ᏏᏘᏬ Ꮤ ᏝᏘᏙᏙ ᏙᏕᏘᏔᏔ, ᏙᏕᏕᏙᏘᏙᏔᏬᏕᏙᏙᏔᏔᏘᏔ ᏝᏘᏙᏙᏙᏙᏔᏬᏕᏙᏙᏔᏔ.

"SEČUANSKI PAS LAJE NA SUNCE"

Kineska izreka i priča

ᏙᏔᏘ ᏝᏘᏝᏕᏗᏬᏬ ᏗᏕᏘᏕᏗ, ᏝᏬᏗᏕᏙᏬᏔᏔᏘᏔᏔ ᏙᏔᏫᏕᏗᏔ ᏔᏝᏝ ᏙᏙᏏᏘᏙᏬᏗᏕ ᏝᏘᏗᏕᏫᏙᏔᏔᏘᏔᏔᏗᏔ ᏙᏙᏕᏗᏬᏬ, ᏝᏏᏔᏙᏙᏙᏏᏘᏏᏔ ᏗᏕᏔ Ꮤ ᏫᏔᏘᏘᏘᏕᏗᏬᏔᏔᏘᏔᏔᏗᏔᏔᏘᏔᏔᏗᏔᏔᏘᏔᏔᏗ

VIŠE SMIJEHA, VIŠE ZDRAVLJA

”Ćććć ćććć ććć ććć

Zahvala akademika prof. dr.Eduarda Hercigonje za čestitku Društva prijatelja glagoljice prigodom njegovoga 75. rođendana

U 8. broju *Bašćine*, Glasila Društva prijatelja glagoljice (Došašće-Božić, 2004.) upućena mi je čestitka u povodu 75. rođendana (20.VIII. 1929.).

Najsrdačnije zahvaljujem članovima Društva na sjećanju i toplim riječima što su mi ih tom prigodom uputili. Nadam se da će Društvo prijatelja glagoljice i dalje biti jedan od zauzetih promicatelja zanimanja za ovo naše nacionalno pismo što je na protegu svoga tisućljetnog trajanja na osebujan način neizbrisivo obilježilo tijekove hrvatske kulture i književne riječi.

Na Duhove, 2004. godine, napisao sam predgovor za već priređeno izdanje moje knjige *Na temeljima hrvatske književne kulture* (prvotno nazvane *U ozračju baštine*), Zagreb, MH 2004. Knjiga je predstavljena u Matici hrvatskoj 17. svibnja 2005, dva dana nakon Duhova , zajedno s knjigom *Drugi Hercigonjin zbornik*, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada, 2005, što ju je uredio akademik Stjepan Damjanović.

Obje su knjige obilježile 75. obljetnicu mojega života i 50 godina kako se bavim izučavanjem hrvatskoga srednjovjekovlja, glagoljice, glagoljaštva i glagolizma; staroslavenskog jezika i njegove utkanosti u začetke hrvatske književnosti, te 40 godina odgojno-obrazovnog rada na Katedri za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Nebrojeni studenti prošli su kroz moju predavaonicu, kroz ispite, a mnogi kroz magisterije i doktorate. Mnogi su se odazvali na poziv akademika Damjanovića i objavili svoje radove u svečarskom *Drugom Hercigonjinom zborniku*. Svima srdačno zahvaljujem na poštovanju koje su mi time iskazali. Posebno pak zahvaljujem akademiku Damjanoviću, svome nasljedniku i današnjem voditelju Katedre za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo, koji je iznimnom zauzetošću objavio *Zbornik* i organizirao predstavljanje obiju knjiga i iscrpno govorio o *Zborniku*, docentu dr. Mateu Žagaru na znanstvenom i toplom izlaganju o mojoj knjizi, asistentici Tanji Kuštović, predsjednici Društva prijatelja glagoljice mr. Narcisi Potežici na svesrdnoj suradnji i angažiranosti.

Osobito pak zahvaljujem Mješovitom pjevačkom zboru Društva prijatelja glagoljice «Bašćina» i njegovu ravnatelju dr. fra Izaku Špralji na prekrasnom staroslavenskom pjevanju *Očenaša*, *Veliča duša moja Gospodina* i drugih pjesama do završne budnice «*Glasna jasna od pameti...*».

Svima nabrojenim i nazočnim iskreno zahvaljujem uz toplo sjećanje na taj dan i osjećaj da trud uložen u duge godine nije bio uzaludan.

akademik prof. dr. Eduard Hercigonja

U Zagrebu, na Ivanje, 2005.

Čestitamo!

Mješovitom pjevačkom zboru "BAŠĆINA" Društva prijatelja glagoljice čestitamo 10. obljetnicu. Evo kratkih naznaka o njegovu uspješnom i zaslužnom djelovanju, prema prospektu kojim se Zbor sâm predstavlja.

Zbor je osnovan godine 1995. sa svrhom oživljavanja i promicanja glagoljske hrvatske crkvene glazbene baštine. Pod pokroviteljstvom redovnika Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša, Zbor nastupa u crkvi sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu gdje svake prve nedjelje u mjesecu izvodi Glagoljašku misu. Misni obred je na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku, čime se nastavlja naša tisućljetna tradicija. Svoje pokuse Zbor redovito održava u prostorima Matice hrvatske.

Zbor je nastupao u mnogim mjestima diljem Hrvatske, posebice u glagoljaškim krajevima i u krajevima izranjenim nedavnim ratnim događanjima, a odlazio je u pohode i Hrvatima izvan Republike Hrvatske - u Međugorje, Posušje, Sarajevo, Žepče, Suboticu i Ljubljanu.

Jubilarne 2000. godine, na prvoj generalnoj audijenciji 5. siječnja, Zbor je u Vatikanu otpjevao Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. glagoljaški *Otče naš* (Žman, Dugi otok) te održao u Rimu tri Božićna koncerta. Tom je prigodom Papa pozdravio Zbor na hrvatskom jeziku, što je prenio i Radio Vatikan. U povodu 900-te obljetnice Bašćanske ploče Zbor je održao nekoliko koncerata, među ostalima i na otoku Krku u Jurandvoru u crkvi sv. Lucije, gdje je Bašćanska ploča bila pronađena. U veljači 2001., u povodu izložbe o glagoljici, Zbor je izveo svoj koncert *Glagoljaško pjevanje* u Trinity Coledgeu u Dublinu u Irskoj. Na dan kolekte za crkvu Hrvatskih mučenika u Udbini, Zbor je organizirao misno slavlje u crkvi sv. Mati Slobode u Zagrebu, uz sudjelovanje mnogobrojnih pjevača crkvenih zborova. Bio je to ujedno spomen na 10. obljetnicu prvoga dolaska Pape Ivana Pavla II. u Hrvatsku. Slavlje je predvodio mons. dr. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski.

Zbor je izdao dva samostalna CD-a, i to božićni *U se vrime godišća* i *Glagoljaško pjevanje*, te organizirao koncert, snimanje i izdavanje CD-a *Duhovna zborska glazba Anđelka Klobučara,* koji je osvojio nagradu PORIN za godinu 2002. Godine 2005. Zbor je objavio monografiju *U se vrime godišća*, autora dr. fra Izaka Špralje, u kojoj su prikazani mnogobrojni napjevi i tekstovi ove, po svim hrvatskim krajevima proširene omiljene božićne pjesme.

Zbor je svojim nastupima uzveličao mnogobrojne priredbe glagoljaškoga značaja, znanstvene skupove, otvorenja izložaba, predstavljanja knjiga.

Želimo našem Zboru da i ubuduće tako uspješno promiče hrvatsku glagoljašku duhovnost i glazbenu kulturu.

Na slici: Nastup Zbora u Knjižnici Novi Zagreb–Travno prigodom promocije knjige "Hrvatska pisana kultura".

U spomen

Marko Orešković (1909.-2005.)

Godine 2005. umro je u devedeset šestoj godini naš dragi član, profesor Marko Orešković, jedan od osnivača Društva prijatelja glagoljice godine 1993., i veliki poticatelj njegovih aktivnosti. Dok su mu snage dopuštale, bio je stalni posjetitelj redovite mjesečne tribine Društva. Društvu prijatelja glagoljice darovao je neke od svojih rukopisa i knjiga koje se sada nalaze u Glagoljaškome kutku u Knjižnici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu, potpisane njegovim karakterističnim potpisom pisanim brzopisnom glagoljicom. Meni je na dar ostavio i neke svoje planinarske vodiče kojima se godinama koristio na izletima.

Marko Orešković bio je po struci viši knjižničar. Za svojeg profesora akademika Stjepana Ivšića još je kao student u latinicu preslovio (transliterirao) golemi Petrisov glagoljski zbornik iz 1486. Stjepan Ivšić je godine 1943. svojeg bivšeg studenta preporučio za radno mjesto ravnatelja Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Njegov prethodnik na tom položaju bio je poznati profesor Mate Tentor. Spomenimo da je Tentorovu knjigu »Povijest pisama« citirao u jednoj svojoj monografiji engleski paleograf David Diringer. Zanimljivo je da Diringer u bibliografiji na kraju knjige ističe da je Tentorova knjiga pisana »in Croatian«.

Prema osobnoj informaciji prof. Marka Oreškovića, ravnatelja Sveučilišne knjižnice u Zagrebu od 1944. do 1945., njemačke su vlasti imale namjeru prenijeti vrijedne knjige iz NDH u Njemačku, ali ih je on uspio spasiti. Naime, zbog te opasnosti Hrvatsko ministarstvo izobrazbe naložilo je da se židovske i srpske knjige pohrane u Nacionalnu knjižnicu na Marulićevu trgu. Na primjer, knjižnica Srpske patrijaršije u Srijemskim Karlovcima (tada sastavnim dijelom NDH) bila je na taj način spašena od njemačkih nacista tijekom Drugoga svjetskog rata. Godine 1945. sve knjige i umjetnička djela bili su vraćeni patrijaršiji, a napore prof. Oreškovića priznala je i komunistička vlast. Također, riskirajući vlastiti život, prof. Orešković nije dopustio Nijemcima postavljanje protuzračnih topova na krov Sveučilišne knjižnice na Marulićevu trgu, jer bi u tome slučaju postojala opasnost savezničkog bombardiranja zgrade. Više podataka vidi u članku prof. Marka Oreškovića u Maruliću, III, Zagreb, 1999, str. 606-609. Vrlo su mi zanimljivi bili njegovi podatci o spašavanju dragocjene sarajevske Haggade, židovske obredne knjige, tijekom Drugog svjetskog rata (vidi www.hr/darko/etf/hagg.html).

Nakon Drugog svjetskog rata bio je izbačen s posla i živio je s obitelji u vrlo teškim materijalnim prilikama. Ipak, uspio se zaposliti u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, čiji je kasnije postao i ravnatelj. Sedamdesetih godina prošloga stoljeća prepisao je teško čitljiv izvorni latinični rukopis »De institutione bene vivendi« (»Pouke za čestit život«), znamenito djelo Marka Marulića iz godine 1506. Rukopis se čuvao u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, a ukraden je oko godine 1980. Sreća je da je ostao prijepis prof. Oreškovića (oko 200 str.). U Vjesniku bibliotekara objavio je nekoliko članaka o glagoljici. Prigodom odlaska u mirovinu, od kolega u Gradskoj knjižnici dobio je na dar primjerak pretiska glagoljskoga Prvotiska iz godine 1483. s potpisima svih zaposlenih, na koji je bio jako ponosan.

Profesor mi je pružio dragocjenu pomoć tijekom pripreme moje knjige »Hrvatska glagoljica; Biti pismen - biti svoj«, koja je doživjela dva izdanja, godine 1994. i 1996. Upoznao sam mnoge njegove kolege knjižničare kojima je ostao u najljepšem sjećanju. Potpisivao se glagoljicom kao »Marko Orešković, poslidnji glagoljaš iz Like«. Na sreću, u tome se prevario. Nije posljednji.

Darko Žubrinić

DPG-ove tribine i tečaji u godini 2005.

Redovite tribine Društva prijatelja glagoljice
(održane u prostorijama Matice hrvatske)

1. 11. siječnja 2005., akademik Stjepan Damjanović, dr. Vladimir Ćepulić : *Promocija osmog broja lista Bašćina*
2. 8. veljače 2005., dr. fra Izak Špralja, prof. Jasenka Polić Biliško: *Deset godina rada mješovitog pjevačkog zbora "Bašćina"*
3. 8. ožujka 2005., časna sestra prof. Edith Budin: *Metropolitana i glagoljaške knjige*
4. 12. travnja 2005., dr. Milan Mihaljević, dr. Mateo Žagar: *Predstavljanje knjige Mali staroslavensko - hrvatski rječnik* (autori S. Damjanović, I. Jurčević, T. Kuštović, B. Kuzmić, M. Lukić, M. Žagar)
5. 10. svibnja 2005., *Debata Biti pismen - biti svoj* Debatnog kluba O.Š. F.K. Frankopana , te popratno - prodajna *Izložba radova s glagoljaškim motivima* polaznika Radionice "Dubrava" (odrasle osobe s posebnim potrebama) Centra za rehabilitaciju "Zagreb".
6. 14. lipnja 2005., prof. Željko Vegh (voditelj zbirke rijetkih knjiga u Gradskoj knjižnici): *Glagoljica u Zbirci RARA*
7. 13. rujna 2005., dr. Darko Žubrinić: *Hrvatska glagoljska baština u Zadru i zadarskom području*
8. 11. listopada 2005., mr. Darko Deković: *Glagoljica u Rijeci*
9. 8. studenog 2005., mr. Radenko Milošević: *Latinskim jučer - esperantom danas u borbi za hrvatski jezik i Hrvatsku*
10. 13. prosinca 2005., *Prikaz rada Kluba mladih DPG, nastup polaznica glazbene radionice* pod vodstvom prof. Dunje Knebl

Tečaji glagoljice u godini 2005.

1. *Korizmeno-uskrsni tečaj glagoljice*, u ožujku 2005., pod vodstvom dr. Vladimira Ćepulića, s 14 polaznika. Svjedodžbe su svečano podijeljene 10.svibnja na DPG-ovoj tribini.
2. *Glagoljaški tečaj* u Gradskoj knjižnici u Vukovaru, održao je 29. i 30 kolovoza 2005. dr. Darko Žubrinić , uz 20 polaznika. Diplome-svjedodžbe su svečano podijeljene na priredbi i izložbi «Glagoljaška baština» u Mjesecu hrvatske knjige.

Izvanredne tribine

17. svibnja 2005., *"Večer u čast akademika Eduarda Hercigonje"*, u povodu njegova 75.rođendana. Knjigu akademika E. Hercigonje *«Na temeljima hrvatske književne kulture»* (MH 2004.) i *«Drugi Hercigonjin zbornik»* (Hrv. sveuč.nakl. 2005.) predstavili su akademik Stjepan Damjanović i dr Mateo Žagar.

10.listopada 2005., u suradnji s Knjižnicom Novi Zagreb, predstavljena je monografija Josipa Bratulića i Stjepana Damjanovića *«Hrvatska pisana kultura»* (Veda, 2005.) Predstavili su ju akademik Stjepan Damjanović i prof.Ante Bičanić uz predavanja "Trojezičnost i tropismenost hrvatske kulture" i "Najvažniji spomenici hrvatske pisane kulture u srednjem vijeku".

5.prosinca 2005., *Predstavljanje novog broja časopisa «DOMET»* , u suradnji s Maticom hrvatskom–ogranak Rijeka .

Na Skupštini Društva prijatelja glagoljice održanoj 22. veljače 2005. predstavljen je *Zbornik radova "Glagoljica i hrvatski glagolizam"* s Međunarodnog skupa u povodu 100. obljetnice Staroslavenske akademije i 50. obljetnice Staroslavenskog instituta.. Predavanja su održali akademik Stjepan Damjanović i dr Marija Ana Dürrigl.

Mr. sc. Narcisa Potežica, predsjednica DPG

ሀፀሠጐጋዓወፀሜይዞዮሐዓ

GLAGOLJICA

ሀ	ሠ	ወ	ፈ	ሜ	ፔ	ሸ
a	b	v	g	d	e	ž
1	2	3	4	5	6	7
ጀ	ፀ	ሦ	ጸ	ቦ	ረ	ሰ
dz	z	(i)	i	đ	k	l
8	9	10	20	30	40	50
ጠ	የ	ፘ	ፐ	ፖ	ቀ	ተ
m	n	o	p	r	s	t
60	70	80	90	100	200	300
ፀ	ፈ	ኀ	ሧ	ረ	ኀ	ጨ
u	f	h	(ot)	ć,šć	c	č
400	500	600	700	800	900	1000
ሠ	፲	ጃ	ፗ	ዘ		
š	poluglas	ja;e,i	ju	j		
2000						